

Suuntana tulevaisuus

Pohjoisen Keski-Suomen
ilmastosuunnitelma -hanke

TUTUSTU

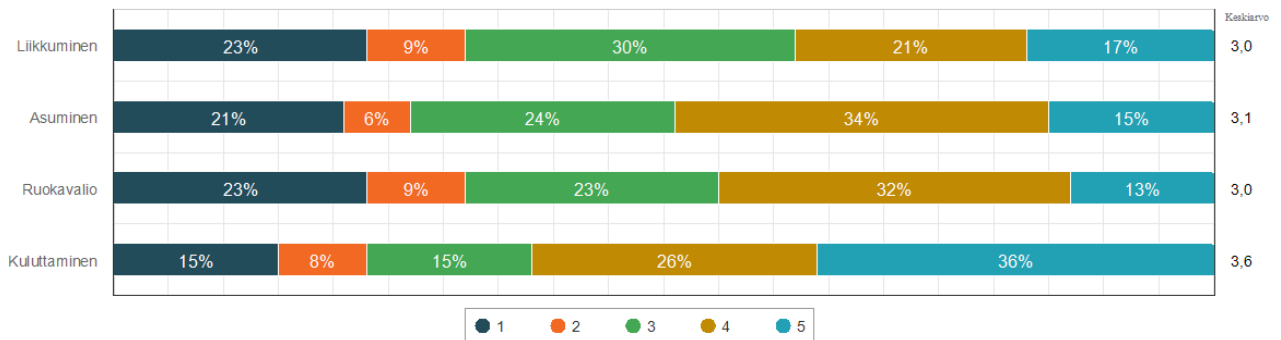
Ilmastokysely 2024: Viitasaaren asukkaiden vastaukset

Viitasaarelta ilmastokyselyyn saatiin yhteensä 48 vastausta (vastausprosentti 0,80 %). Vastaajista 77 % asuvat taajamassa ja 23 % haja-asutusalueella. Viitasaarella ilmastotyöryhmään ilmoittautui kyselyn kautta viisi henkilöä, joten kuntaan saadaan koottua oma ilmastotyöryhmä.

Vastauskoonti on jaettu neljään osaan: vastaajien asumista ja liikkumista koskevat kysymykset sekä heidän odotuksensa oman kuntansa ilmastotyölle ja -viestinnälle.

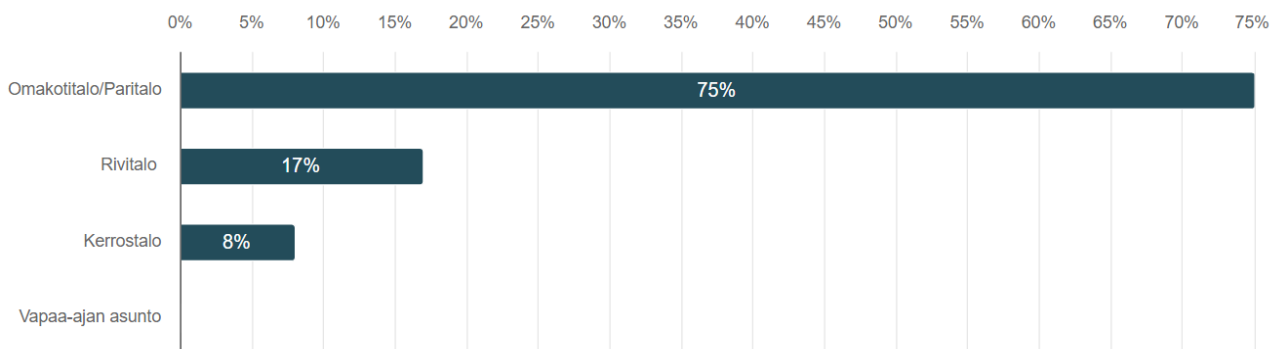
Asuminen

- Ilmasto- ja ympäristönäkökulmien vaikutus arjen valintoihin (vastauksia 47 kpl)

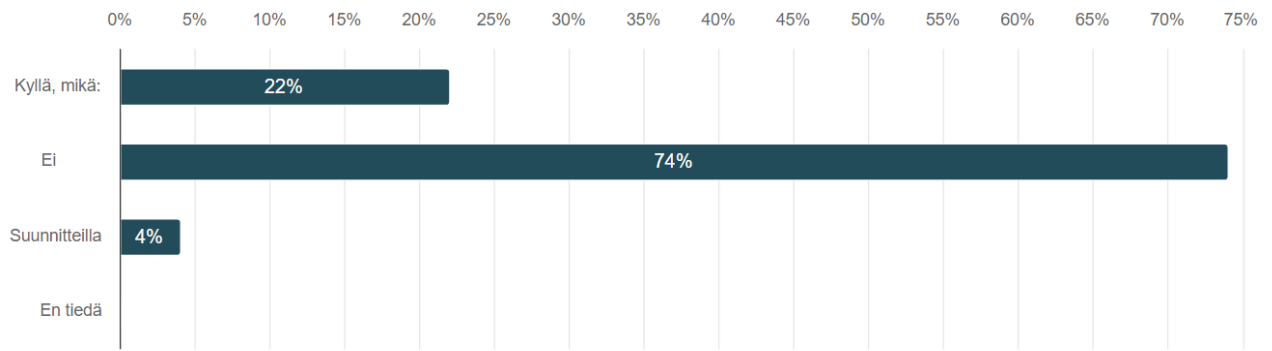

1 = Ei lainkaan, 2 = Vähän vaikutusta, 3 = Vaikuttaa jonkin verran, 4 = Vaikuttaa melko paljon, 5 = Vaikuttaa erittäin paljon.

- Asumismuoto (vastauksia 36 kpl)

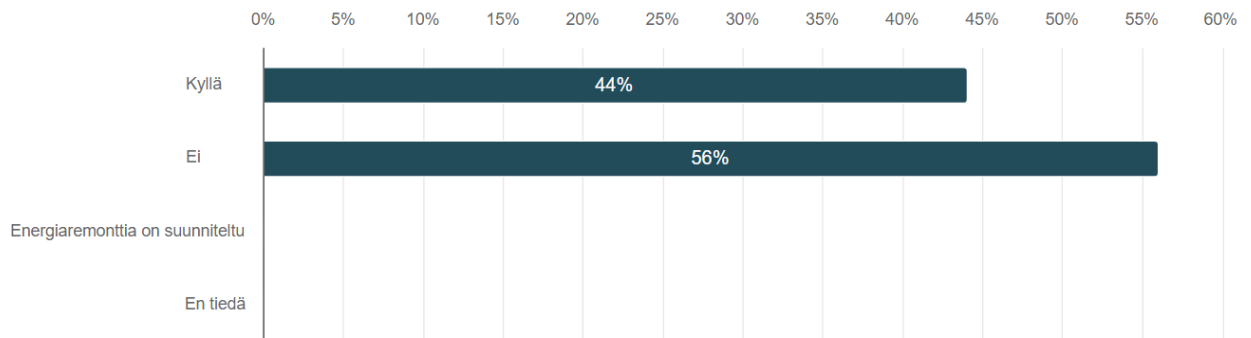
○ Omakotitalot: suuremmat energiaremontit esim. lämmitystavan muutos (vastauksia 27 kpl)

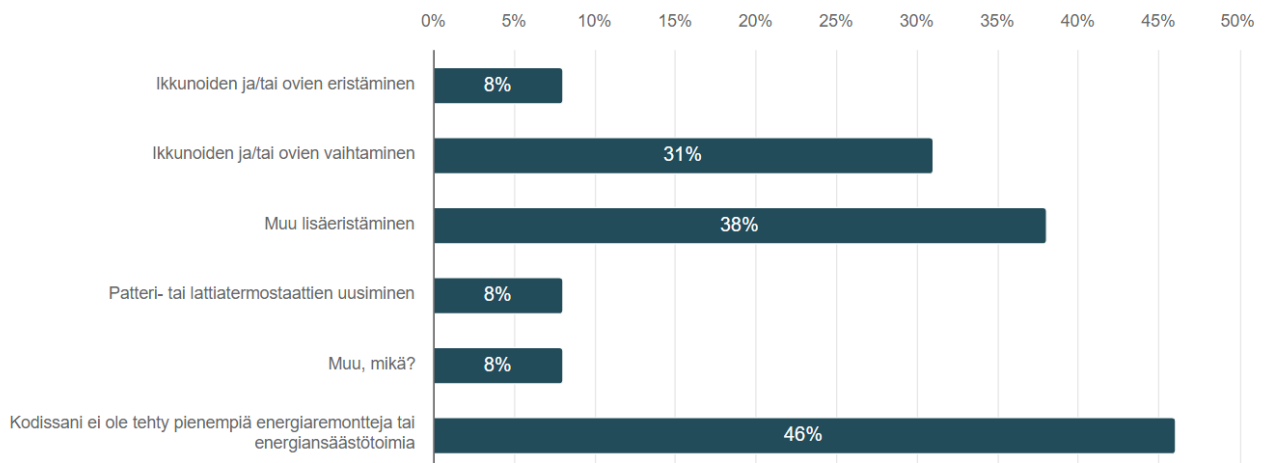
Lisätekstikenttään annetut vastaukset:

- Öljylämmitys muutettu kaukolämmöksi.
- Maalämpö
- Maalämpö öljyn tilalle
- Maalämpöön siirtyminen
- Puukeskuslämmitys vaihdettu maalämpöön

○ Taloyhtiöt: suuremmat energiaremontit esim. lämmitystavan muutos (vastauksia 9 kpl)

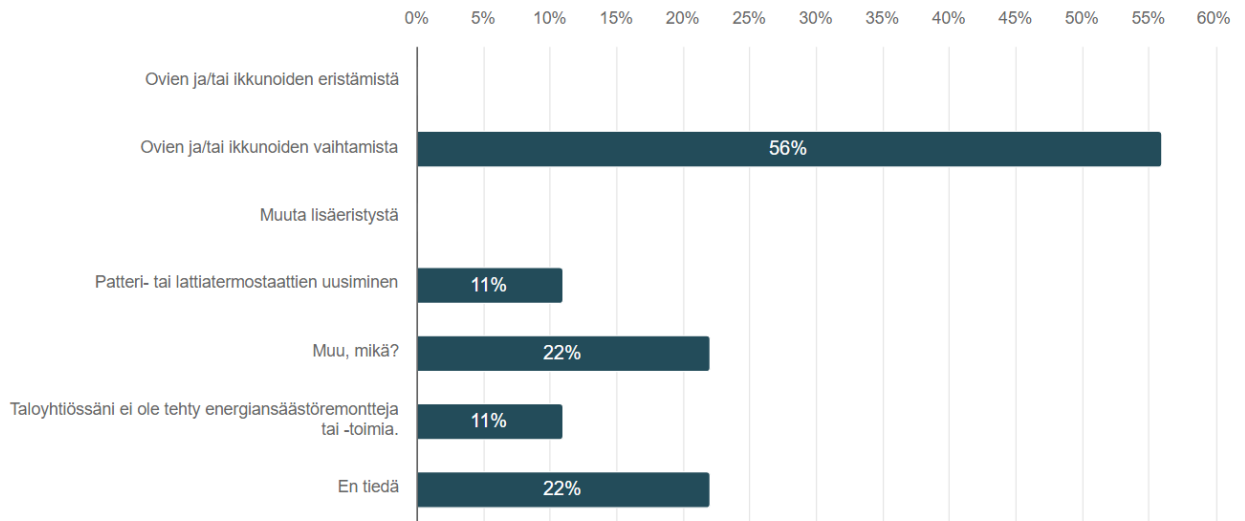
○ Omakotitalot: pienemmät energiansäästöremontit (vastaajia 26 kpl, vastauksia 36 kpl)

Muu, mikä -kohdassa annetut vastaukset:

- Älykäs sähkönkulutuksen ohjaus
- Katto uusittu

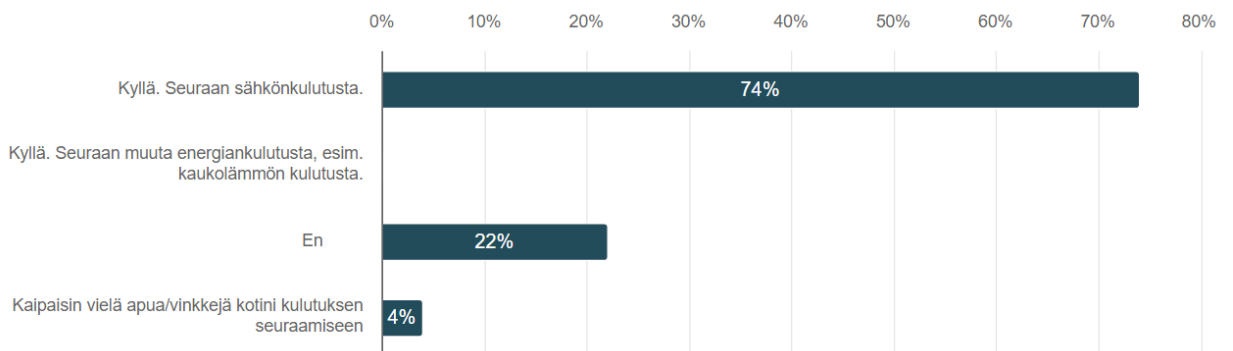
o Taloyhtiöt: pienemmät energiansäästöremontit (vastaajia 9 kpl, vastauksia 11 kpl)

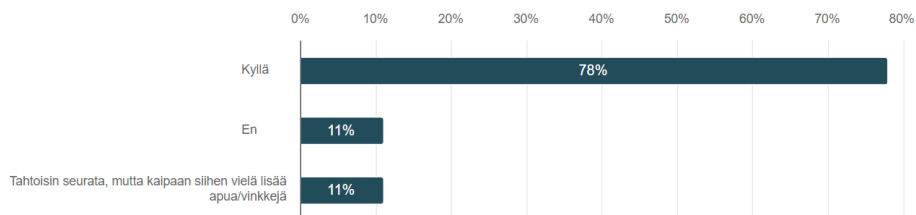
Muu, mikä -kohdassa annetut vastaukset:

- Talo on uudehko, mutta juuri esim. vaihdettiin pihavalot led-lamppuihin.
- Led lampput

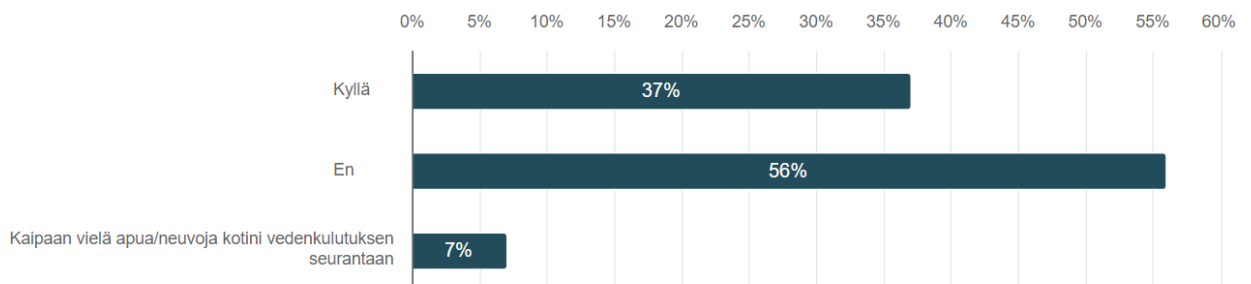
o Omakotitalot: energian-/sähkönkulutuksen seuranta (vastauksia 27 kpl)

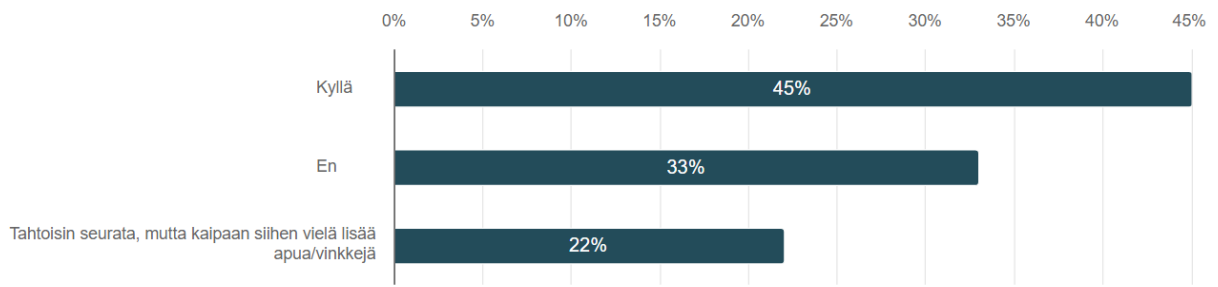
o Taloyhtiöt: energian-/sähkönkulutuksen seuranta (vastauksia 9 kpl)

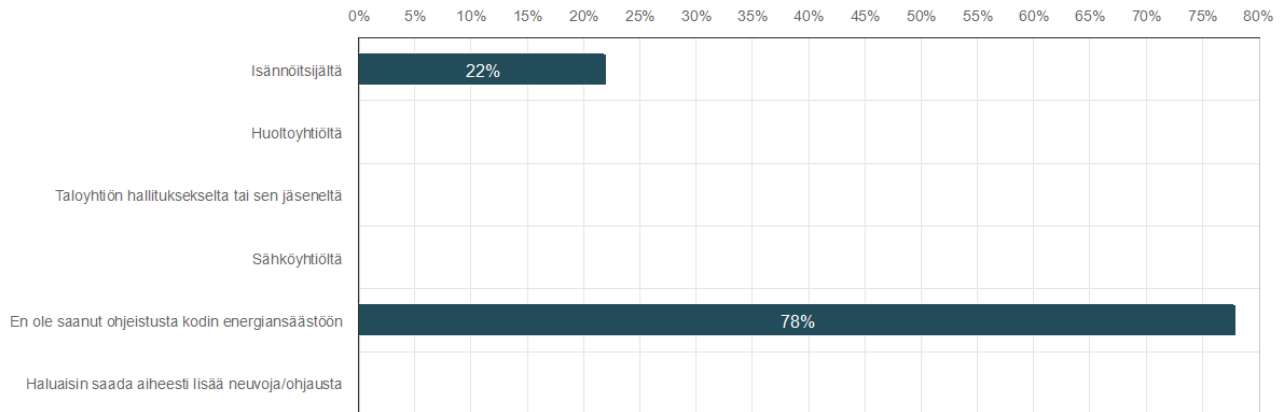
o Omakotitalot: vedenkulutuksen seuranta (vastauksia 27 kpl)

o Taloyhtiöt: vedenkulutuksen seuranta (vastauksia 9 kpl)

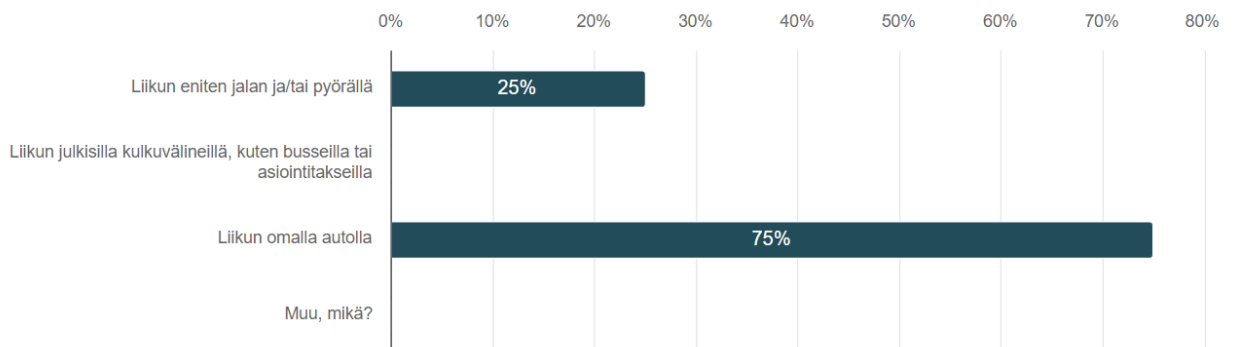

o Taloyhtiöt: asukkaan saama neuvonta/ohjeistus energiansäästöön (vastauksia 9 kpl)

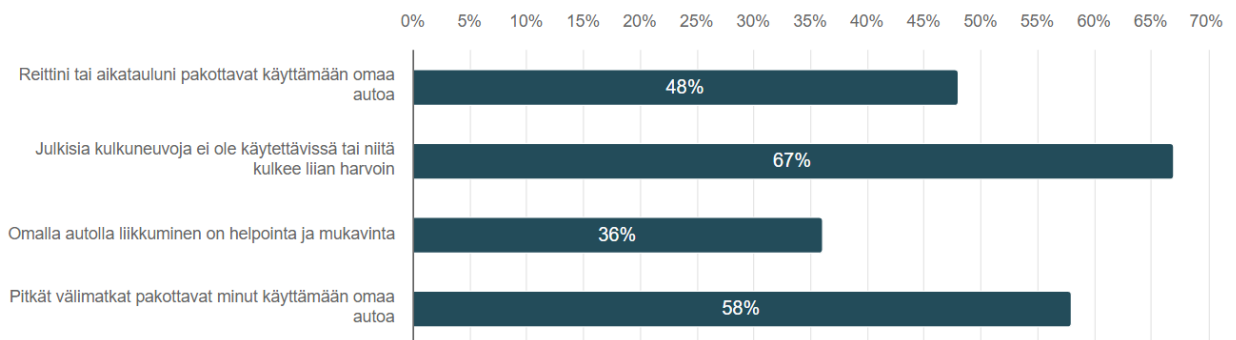

Liikkuminen

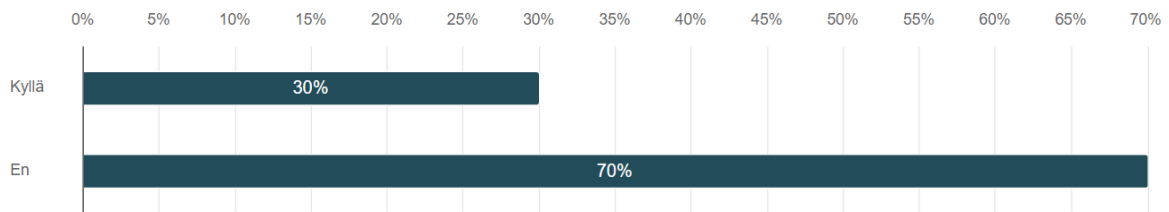
o Arjen käytetyin liikkumismuoto (vastauksia 36 kpl)

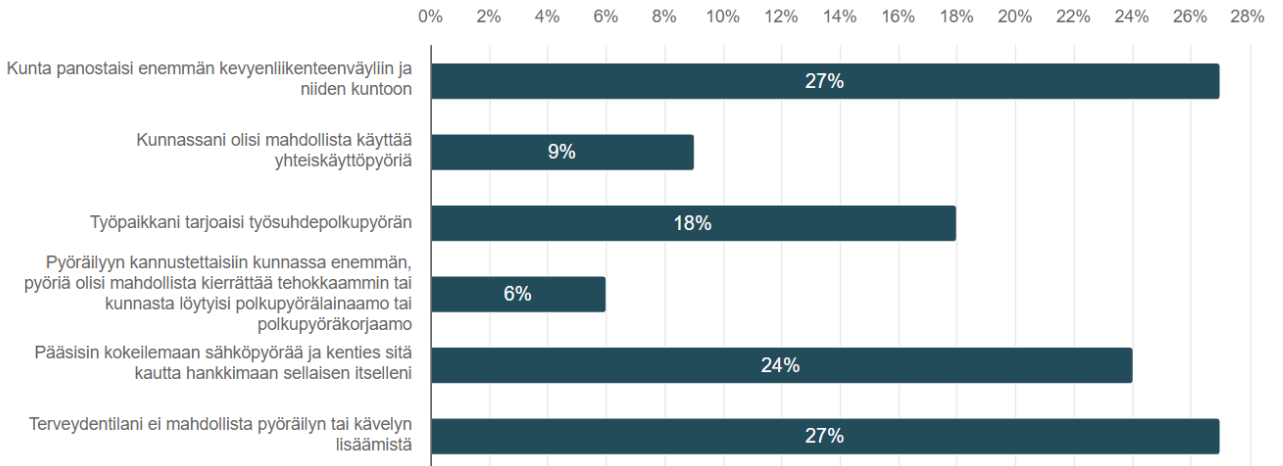
o Autoilijoiden motiivit (vastaajia 33 kpl, vastauksia 69 kpl)

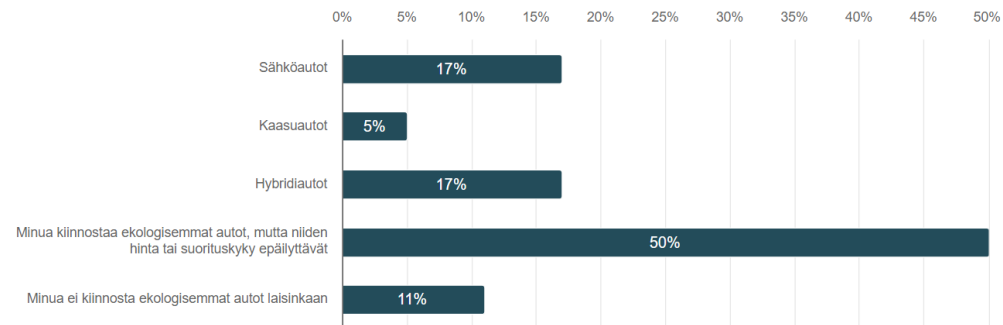
- o Mahdollisuus liikkua jalkaisin tai pyörällä edes osa matkoista (vastauksia 27 kpl)

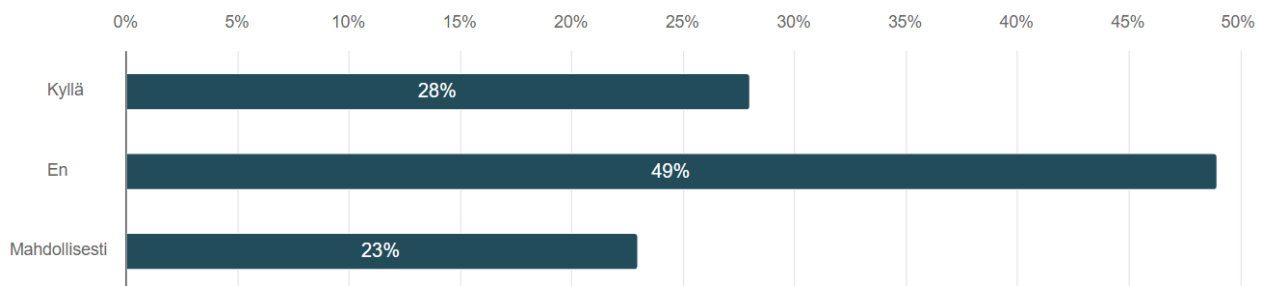
- o Jalkaisin tai pyörällä liikkumiseen kannustavat tekijät (vastaajia 33 kpl, vastauksia 37 kpl)

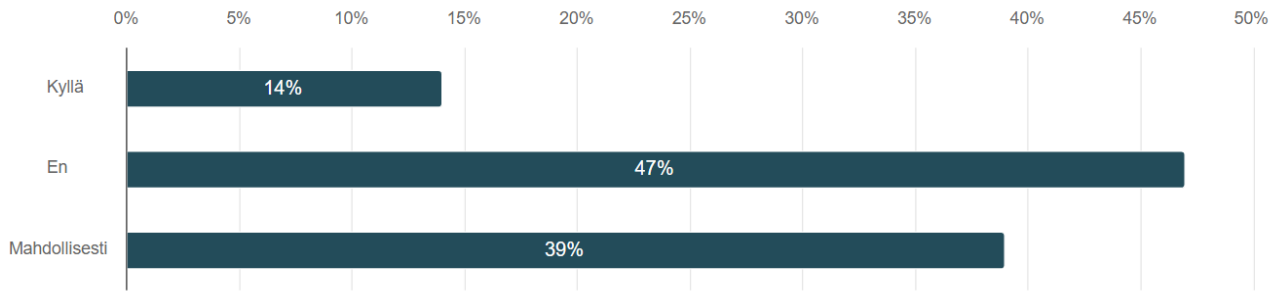
- o Kiinnostus autojen vaihtoehtoisia käyttövoimia kohtaan (vastauksia 36 kpl)

- o Kiinnostus käyttämään kimppakyytejä, mikäli ne olisivat helposti sovittavissa/toteutettavissa (vastauksia 35 kpl)

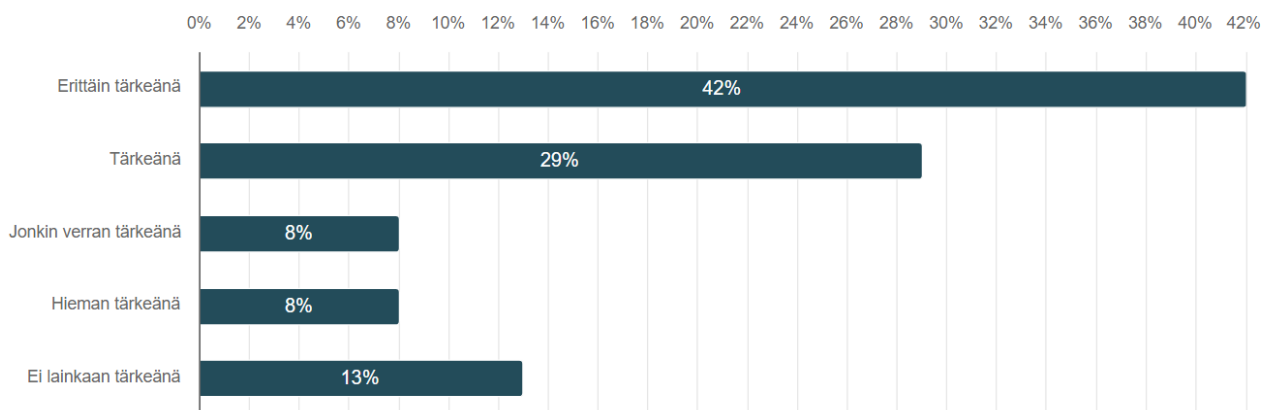

- Kiinnostus käyttämään yhteiskäyttöautoja, mikäli ne tulisivat mahdolliseksi kunnassa, taloyhtiössä tai kyläyhteisössä (vastauksia 36 kpl)

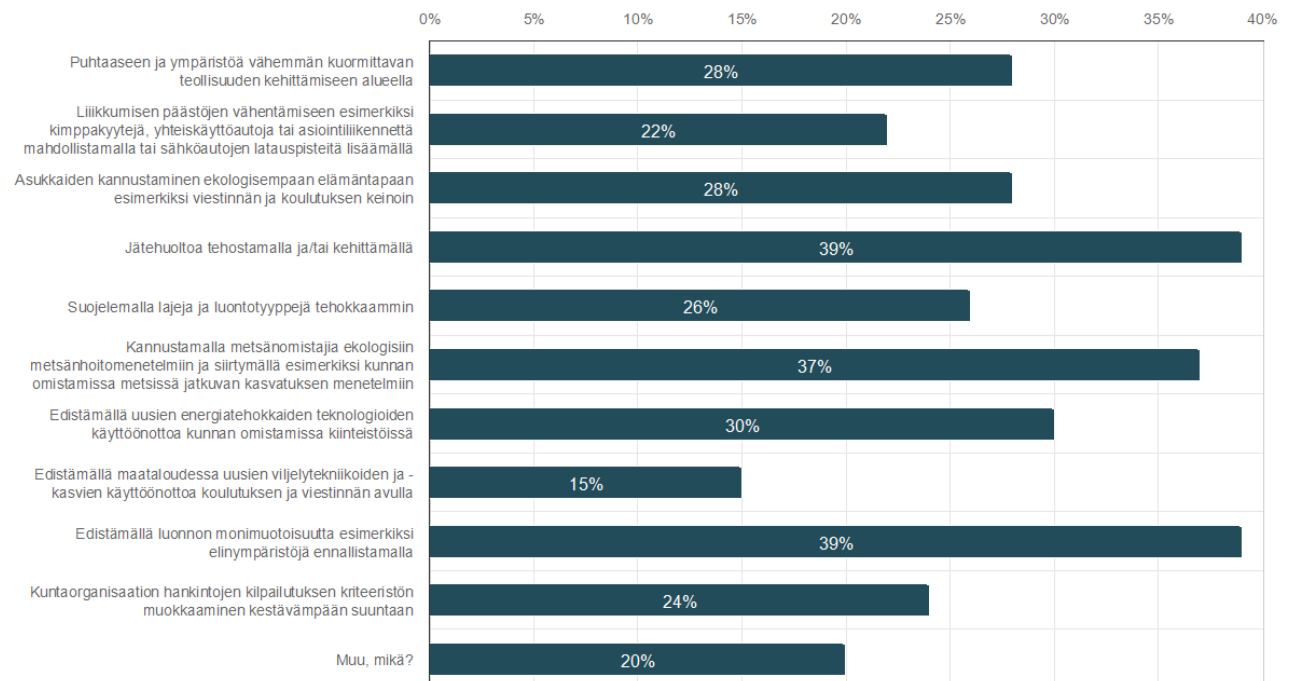

Kunnan rooli ilmastotyössä

- Kuinka tärkeäksi ilmastotyö koetaan omassa kunnassa (vastauksia 48 kpl)

- Kunnan päästövähennyksien kohdentaminen, 1–3 tärkeintä sektoria per vastaaja (vastaajia 46 kpl, vastauksia 142 kpl)

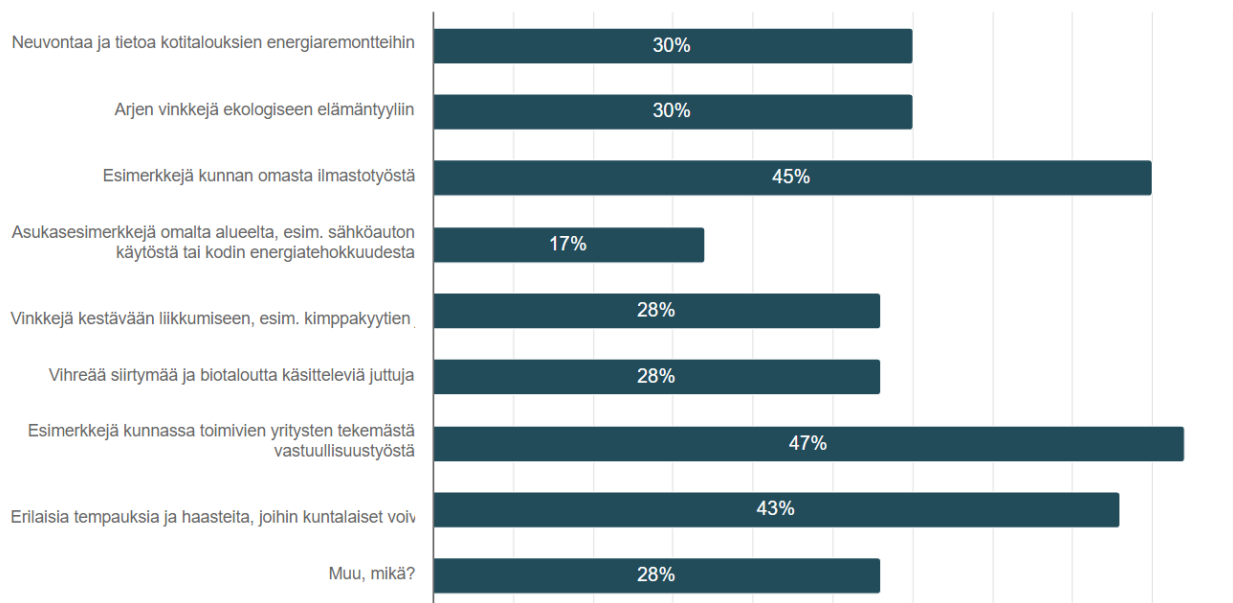

Muu, mikä -kohdassa annetut vastaukset:

- Ei ainakaan rakentamalla tuuli/aurinkovoimaloita jotka tuhoavat kaunista luontoa ja niiden pois korjaaminen ja ennallistaminen jää tulevien sulupolvien taakaksi.
- Kieltä taajamaalueelta puukeskuslämmitykset kokonaan.
- Edistämällä uusien energiatehokkaiden teknologioiden käyttöönottoa kunnan kaikilla sektoreilla mukaan lukien yksityinen sektori.
- En näe asiaa tärkeänä
- Tekemällä kestävästä elämän tyylistä houkuttelevaa ihmisille
- Tuulivoimat raiskaavat luonnon eläimet ja kasvit. Metsä tarvitaan hiilinieluiksi.
- Jalka-/pyöräteitä pidemmälle, esim. Ilmolahteen. Mahdollistaisi pyörällä töissä käynnin turvallisesti
- Talous edellä, ei syydetä rahaa vihreään siirtymään
- Tuulivoimaa pitääjään

Ilmastoviestintä

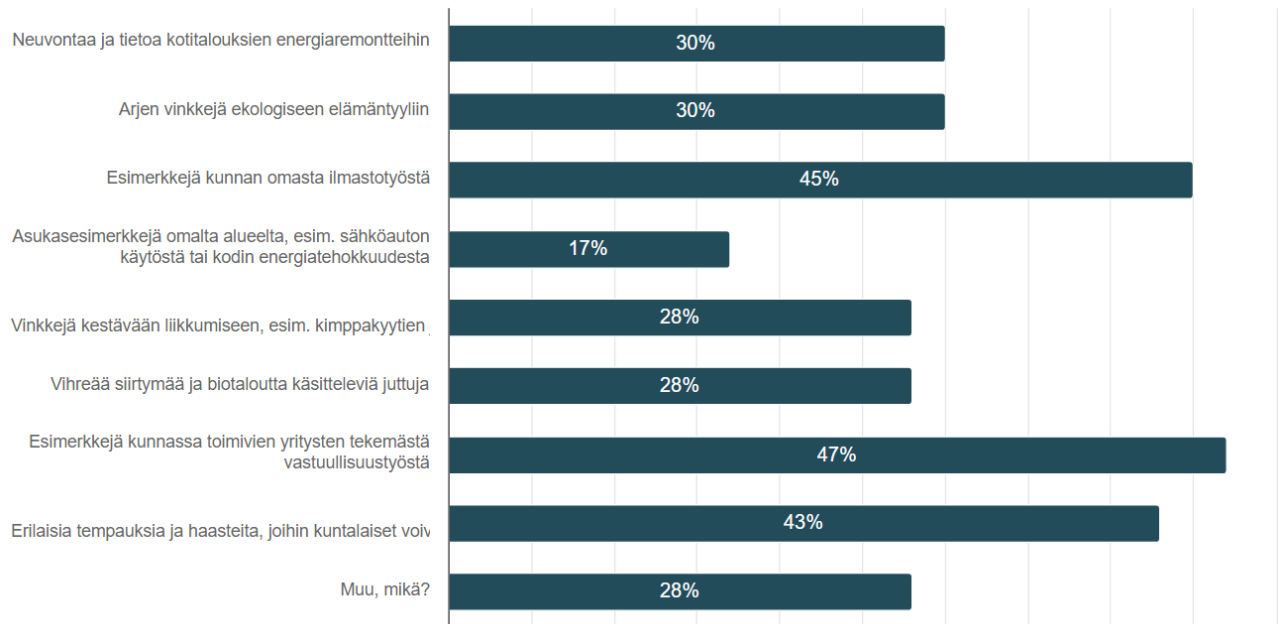
- o Millaista ilmastoviestintää kunnalta toivotaan? (vastaajia 47 kpl, vastauksia 138 kpl)

Muu, mikä -kohdassa annetut vastaukset:

- En mitään
- Tuulivoimaloita Viitasaarelle ja paljon.
- Toivoisin, ettei ilmastohysteriaa lietsottaisi kunnan toimesta.
- Konkreettisia vaikuttavia tekoja kulkutapamuutoksiin, rakentamiseen ja jätteen käsittelyyn. Suuria tekoja ja siitä viestintää, massojen tapamuutos.
- Voisi vaikka keskittyä kuntalaisten hyvinvointiin, eikä tällaisiin nolli tutkimuksiin.
- En minkäänlaista. On muutakin tekemistä kun huolehtia asioista joihin emme pysty vaikuttamaan
- Pieniä hetkiä, jossa voi kokeilla kestävä elämäntyyliä konkreettisesti
- En kaipaa
- Rehellistä laajaa tietoa tuulivoimahankkeista
- Jakaa tietoa kuntalaisille tuulivoiman haitoista ympäristölle, eläimille ja asukkaille. Markkinointia Viitasaarelta tuulivoimavapaana vyöhykkeenä. Malttia keskittyä ja miettiä todellisia energiansäästötapoja.
- Ylipäätään monipuolista informaatiota ilmastotekoihin liittyen, jotta kaikille olisi selvää miksi sitä tulisi laajalti edistää niin ryhmissä kuin yksilönkin tasolla.
- En halua ilmastolobbausta
- Lapsille perustietoa, jota he jakavat vanhemmilleen

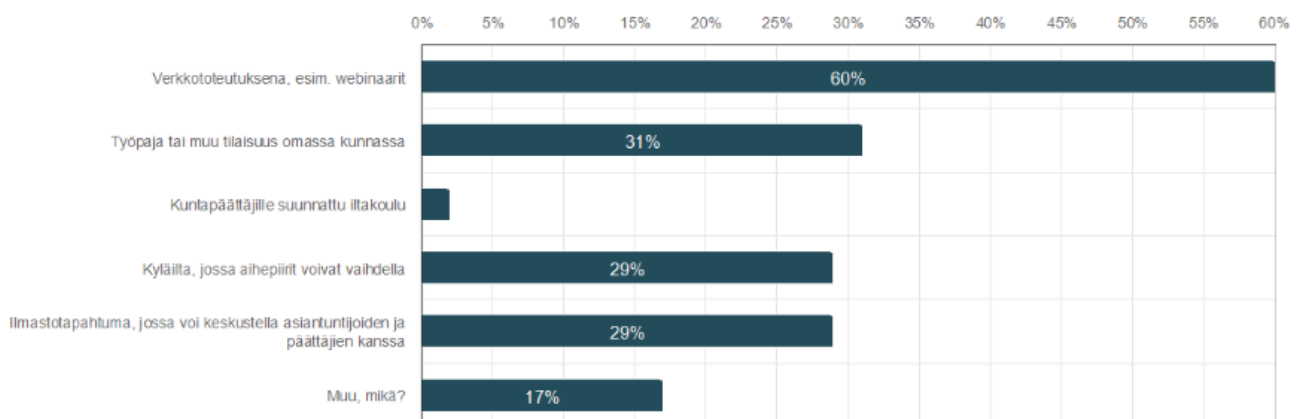
- o Kiinnostus osallistumaan ilmastoaiheisiin tapahtumiin, joiden aiheena on... (vastaajia 45 kpl, vastauksia 97 kpl)

Muu, mikä -kohdassa annetut vastaukset:

- En ole kiinnostunut osallistumaan ilmastoaiheisiin tapahtumiin.
- Tieteen näkökulmasta ei ole olemassa ilmatokriisiä. Ensimmäiseksi tulisi työryhmässä tieteen näkökulmasta määritellä mitkä ovat vaikuttavuudeltaan merkittävimpiä toimenpiteitä kestävä kehityksen kannalta sekä suhteessa kustannuksiin. Tämän jälkeen voidaan vasta päättää toimenpiteistä. Edellä olevasta listauksesta puuttuu vaikuttavuusnäkökulma.
- En ole kiinnostunut.
- Hauskat ja rennot tapahtumat, jossa eletään elämää kestävästi. Ei saarnaamista tai puhumista aiheesta vaan elämistä. Musiikkia, liikuntaa yms. hauskaa tekemistä yhdessä kestävästi.
- Kiertotalouden ja elinkaari ajattelun edistäminen
- Tuulivoimalahankkeet
- Luontokadon pysäyttäminen
- Tilaisuus jossa kerrotaan avoimesti kuka hyöty taloudellista vihreästä siirtymästä
- Vesistöjen ennallistaminen

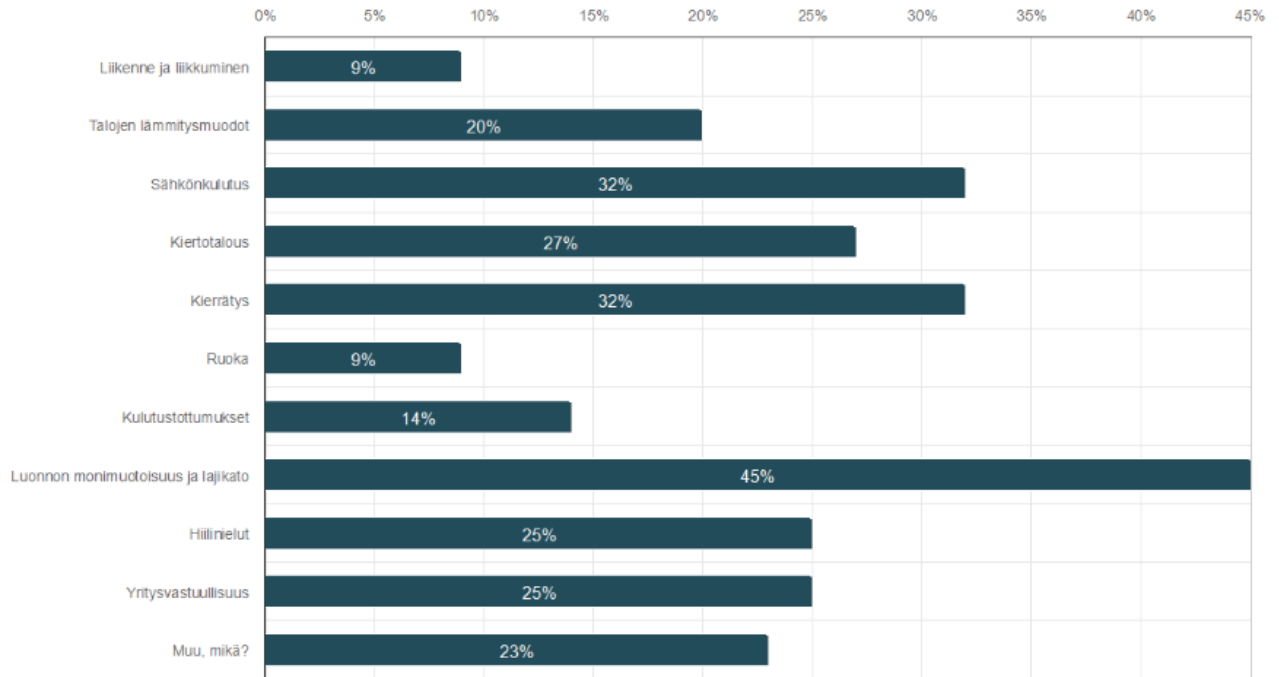
- o Kiinnostus osallistumaan tapahtumiin, joiden toteutustapa on... (vastaajia 42 kpl, vastauksia 70 kpl)

Muu, mikä -kohdassa annetut vastaukset:

- En ole kiinnostunut osallistumaan ilmastoaiheisiin tapahtumiin.
- En halua osallistua mutta panokset vaikuttavimpiin tapahtumiin
- Hauskasti ja rennosti
- Somessa live-lähetykset
- Toritapahtuma
- Paikan päällä "torilla"

o **Aiheet, joista halutaan saada lisätietoa** (vastaajia 44 kpl, vastauksia 115 kpl)

Muu, mikä -kohdassa annetut vastaukset:

- Kokonaisselvitys tieteen näkökulmasta edellä listattujen toimenpiteiden vaikutuksista ja vaikuttavuudesta ilmastoon ja ympäristöön.
- Osaan tehdä omat ratkaisuni perustuen omaan etuuni ja talouteen. En kaipaa neuvoja ja lobbausta ilmastosta
- Tässä kyselyssä ei ole tilaa avoimille vastauksille, mikä on kyllä miinus. Siispä jätän avoimen vastaukseni tähän: Kysely oli ärsyttävä, koska siinä ilman muuta oletettiin, että KAIKKI alueella asuvat omistavat auton ja ajavat sitä. Autoilukysymyksiin oli pakko vastata ja niiden muotoilu oli tyyliä "joudun ajamaan autoa, koska busseja kulkee niin vähän". Peräänkuuluttaisin tässä ihmisten omaa vastuuta omista valinnoistaan. Autoilun syynä voi toki olla se, että busseja ei kulje tai matka on liian pitkä kävelemiseen, mutta taatusti yhtä usein se, että ihminen on laiska ja mukavuudenhaluinen eikä halua kävellä tai pyöräillä. Olen asunut Viitasaarella kohta kolme vuotta ilman autoa ja hyvin on onnistunut. Ekologiset elämäntavat ovat valintakysymyksiä eikä tällaisessa kyselyssä pitäisi mielestäni ohjata ihmisiä ajattelemaan niin, että esim. auto on täällä aivan pakollinen. Ei ole.
- Tietoa on riittävästi. Tarve on enemmän tunteelle ja kokemukselle siitä, että kestävä elämä on hyvää elämää.
- Paikalliset toteutustavat edellämain.
- Tuulivoimaloiden hankkeiden monipuolinen tieto
- Kerrotaan monellako asteella viitasaaren kaupungin kuluttama aika, vaiva ja raha laskee suomen keskilämpötilaa ja kuka on hyötynyt rahasta mitä on käytetty
- Viherpesu
- Ennallistaminen

Kyselyn toteutus ja tulosten luotettavuus

Kysely toteutettiin 16.1.–18.2.2024 osana Pohjoisen Keski-Suomen ilmastosuunnitelma –hanketta. Verkossa (Webropol-lomake) ja alueen kirjastoissa paperisena vastattavissa olleeseen kyselyyn kertyi yhteensä 259 vastausta, mikä edustaa 0,94 % koko alueen väestöstä. Yksittäisissä kunnissa vastausprosentti nousi jopa 2,2:een. Kysely on kohtuullisen pitkä (kysymyksiä yli 30 kpl) ja sen vastaamiseen pyydettiinkin varaamaan noin 15 minuuttia.

Noin 90 % vastauksista saatiin verkkokyselyn kautta. Verkkokyselyssä vastaajaa johdatettiin kysymyksestä toiseen ohjatusti, jolloin vastaajan antama vastaus vaikutti siihen, mitä kysymyksiä seuraavaksi nousi esille. Esimerkiksi jos vastaaja ilmoitti omaksi asumismuodokseen omakotitalon, eivät taloyhtiöasumiseen liittyvät kysymykset avautuneet tälle vastaajalle. Suurin osa kysymyksistä oli pakollisia. Mahdollisesti ajansäästöisistä syistä osa vastaajista (noin 40 kpl) oli jättänyt kyselyn

kesken ja siten vastaamatta osaan kysymyksistä. Nämä vastaukset eivät kirjaudu käytettyyn kyselyjärjestelmään, joten ne eivät vaikuta kokonaisvastaajamäärään tai kyselytuloksiin.

Alueen kirjastoissa vastattavissa olleiden paperisten vastauslomakkeiden osalta ei voitu toteuttaa vastaavia teknisiä kysymyksenohjauksia kuin verkkoversiossa. Siten paperiversioon oli saatettu rastiuttaa useampi vastausvaihtoehto, kuin mitä kysymysohjeessa pyydettiin. Vastaavasti paperiversiot poissulkivat niin sanotut kysymyspolut, joten vastaajat saattoivat vastata kaikkiin kysymyksiin. Esimerkiksi omakotiasuja saattoi vastata myös yhtiömuotoista asumista koskeviin kysymyksiin, etenkin jos omistaa kakkos- tai sijoitusasunnon. Tällaisissa tapauksissa vastauksia ei kirjattu koontia varten kahteen kertaan, koska se olisi vaikuttanut merkittävästi kokonaisvastaajien määrään. Vastaaja kirjattiin ensisijaisen asumismuodon mukaan sen kunnan vakituiseksi asukkaaksi.

Sama "vastaajan kaksoisrooli" ilmeni paperiversioissa esimerkiksi liikkumisen osalta siten että osa ilmoitti ensisijaiseksi liikkumismuodokseen arjessa kävelyn ja pyöräilyn, mutta vastasi myös autoilua koskeviin kysymyksiin, koska käytti henkilöautoa pidemmällä matkoilla. Edellä mainituista syistä yksittäisten kysymysten osalta vastauksen antaneiden lukumäärä saattaa olla eri kuin kyselyn kokonaisvastaajien määrä.

Paperiversiot oli tulostettu kirjastoissa kaksipuoleisina. Osalta kyselyyn vastanneista oli mahdollisesti jäänyt huomaamatta kysymyspaperin taustapuoli, jolloin he saattoivat jättää vastaamatta joihinkin kysymyskohtiin. Osa vastaajista on saattanut jättää vastaamatta tiettyihin kysymyksiin ajansäästämiseksi tai on vastannut vain itseä kiinnostaviin kysymyksiin, mikä selittää vaihtelevan vastausmäärän kysymyksittäin (verrattuna kokonaisvastaajamäärään).

Kaikissa vastauslomakkeissa, sekä verkossa että paperiversioissa, vastaajat olivat ilmoittaneet kotikuntansa, joten kuntakohtaisia vastaajamääriä voidaan pitää luotettavina. Yhtään paperista vastauslomaketta ei tarvinnut hylätä sen vuoksi, että vastaaja olisi jättänyt vastaamatta kotikuntaa koskevaan kysymykseen tai olisi rastiuttanut useamman kunnan kotikunnakseen.

Tuloskoonnissa voi olla pientä epätarkkuutta monivalintakysymyksiin liittyvissä grafiikoissa. Yksittäiset vastaajat ovat mahdollisesti tarkoituksella tai epähuomiossa valinneet vastausvaihtoehdon "muu, mikä?" mutta jättää vastausta täydentävän tekstilaatikon tyhjäksi. Näissä tapauksissa grafiikasta saattaa ilmetä, että vastausvaihtoehto on valittu esimerkiksi viiden henkilön toimesta, mutta grafiikan alapuolella on avattu vain neljä kirjoitettua vastausta.

Ilmastokyselyssä oli oma osionsa myös alaikäisille vastaajille. Heidän kysymyksensä koskivat pääosin toimintaa ja tapahtumia koulumaailmassa. Lasten ja nuorten vastauksia ei kuitenkaan saatu kuin yksittäisiä vastauksia (yhteensä 3 kpl), joten niitä ei ole erikseen avattu tässä koonnissa. Lasten ja nuorten vastauksia ja ajatuksia on mahdollista kerätä myöhemmin hankkeen aikana esimerkiksi kouluvierailujen tai muiden tapahtumien yhteydessä.

.....

Lisätietoja:

Projektipäällikkö Jenni Lemettinen

Puh. 040 627 7128, jenni.lemettinen@viitasaari.fi

Ilmastokoordinaattori Hanna Nousiainen

Puh. 040 558 7919, hanna.nousiainen@viitasaari.fi

Ilmastokoordinaattori Juho Liimatainen

Puh. 040 481 1234, juho.liimatainen@viitasaari.fi

Pohjoisen Keski-Suomen ilmastosuunnitelma –hankkeesta voit lukea lisää [hankkeen verkkosivulta](#).

Hanke on saanut 100-prosenttisen rahoituksen ympäristöministeriöltä.